

ADVIES Nr. 1.978

Zitting van woensdag 13 april 2016

Zondagsarbeid – Wetsvoorstel tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971

x x x

2.756-1

ADVIES Nr. 1.978

Onderwerp: Zondagsarbeid – Wetsvoorstel tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971

Bij brief van 3 maart 2015 heeft de heer S. Bracke, voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, op verzoek van de commissie voor de Sociale Zaken, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over een wetsvoorstel tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971 voor wat het zondagswerk betreft.

De bespreking van dit dossier werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen heeft de Raad op 13 april 2016 het volgende verdeelde advies uitgebracht.

x

x

x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij brief van 3 maart 2015 heeft de heer S. Bracke, voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, op verzoek van de commissie voor de Sociale Zaken, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over een wetsvoorstel tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971 voor wat het zondagswerk betreft. Dit wetsvoorstel werd ingediend door mevrouw Nele Lijnen en de heren Vincent van Quickenborne en Egbert Lachaert (DOC 54/0584/001-2).

In de adviesaanvraag staat vermeld dat de commissie voor de Sociale Zaken de aandacht van de Raad wenst te vestigen op volgende punten:

- de Raad dient bij de formulering van zijn advies rekening te houden met het standpunt van de betrokken paritaire comités 201, 202, 311 en 312;
- wegens de onduidelijkheid over het toepassingsgebied van de voorgestelde maatregel die uit de formulering van artikel 2 van het wetsvoorstel zou kunnen voortvloeien, dient de verwijzing in dit artikel naar de artikelen 13 tot 17 van de arbeidswet van 16 maart 1971 te worden gelezen als een verwijzing naar artikel 14, §2 van deze wet alleen.

De Raad heeft bij brief van 6 mei 2015 aan de heer S. Bracke, voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, laten weten dat de standpunten van de betrokken paritaire comités werden opgevraagd via de Algemene Directie Collectieve Arbeidsverhoudingen. Aangezien het verkrijgen van deze standpunten enige tijd in beslag kan nemen, heeft de Raad dan ook in deze brief gevraagd om de termijn van 2 maanden die in de adviesaanvraag was vooropgesteld voor het uitbrengen van het advies te verlengen.

Bij brief van 18 mei 2015 heeft de heer S. Bracke, voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers, meegedeeld dat hij ermee akkoord gaat om de termijn voor het uitbrengen van het advies te verlengen, aangezien de Raad bij de formulering van zijn advies dient rekening te houden met de standpunten van de betrokken paritaire comités.

Het paritair comité voor het kappersbedrijf en de schoonheidszorgen (PC 314) heeft op 30 september 2015 een eenparig advies uitgebracht, waarvan een kopie als bijlage bij onderhavig advies wordt gevoegd.

Het paritair comité voor de zelfstandige kleinhandel (PC 201) en het paritair subcomité voor de middelgrote levensmiddelenbedrijven (PSC 202.01) hebben op 1 december 2015 een verdeeld advies uitgebracht waarin louter werd vastgesteld dat de leden van de betrokken paritaire comités geen eenparig advies over het wetsvoorstel hebben kunnen uitbrengen.

De Voorzitster van het paritair comité voor de warenhuizen (PC 312), van het paritair comité voor de bedienden uit de kleinhandel in voedingswaren (PC 202) en van het paritair comité voor de grote kleinhandelszaken (PC 311) heeft tijdens de vergadering van 7 december 2015 vastgesteld dat de leden van deze paritaire comités onmogelijk een eenparig advies over het wetsvoorstel kunnen uitbrengen.

II. STANDPUNT VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

De Raad heeft zich aandachtig gebogen over de adviesaanvraag, maar heeft geen eenparig standpunt kunnen innemen.

Gelet op het feit dat in de adviesaanvraag is opgenomen dat de verwijzing in artikel 2 van het wetsvoorstel naar de artikelen 13 tot 17 van de arbeidswet van 16 maart 1971 dient te worden gelezen als een verwijzing naar artikel 14, §2 van deze wet alleen, gaat het advies uit van dit toepassingsgebied.

A. Standpunt van de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, brengen een negatief advies uit over het voorliggende wetsvoorstel.

Het oogmerk van het wetsvoorstel is om arbeid op zondag verder te faciliteren door de in de arbeidswet van 16 maart 1971 opgenomen uitzonderingen op de verplichte zondagsrust zo ruim mogelijk open te trekken. Het wetsvoorstel wil aan de Arbeidswet ten onrechte een economische invulling geven. De arbeidswet is zo opgebouwd dat eerst het principiële verbod om werknemers op zondag te werk te stellen geponeerd wordt, waarna enkele uitzonderingen op dit verbod opgesomd worden. De bepalingen inzake zondagsarbeid uit de Arbeidswet houden een duidelijke verplichting in in hoofde van de werkgever. Zondagsrust dient door de werkgever gerespecteerd te worden, in de gezagsverhouding werknemer-werkgever.

De uitzonderingen op de verplichte zondagsrust, opgeëlijst in de Arbeidswet, moeten door de werkgevers gerespecteerd worden. Hetgeen ook bevestigd werd door het Hof van Cassatie in haar arrest S.13.0100.N van 10 november 2014:

“de [...] toegestane afwijkingen op de zondagsrust betrekking hebben op het aantal zondagen waarop de werkgever één of meerdere werknemers mag tewerkstellen en niet het aantal zondagen bepalen dat een individuele werknemer mag worden tewerkgesteld. Het middel dat uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt naar recht.”.

Het wetsvoorstel wil de arbeidswet herschrijven en dit volledig tegen de geest van de arbeidstijdwetgeving in. Dit zou de hele wet op losse schroeven zetten en staat bovendien haaks op de arbeidstijdregelgeving zoals deze in voege is en steeds beoogd werd.

Zondagsrust werd, net zoals de hele arbeidsduurwetgeving, afgedwongen door de arbeidersbeweging. Het belang van zondagsrust, van het mogelijk maken dat in een samenleving de overgrote meerderheid van burgers hun wettelijk voorziene vrije tijd op hetzelfde ogenblik kunnen doorbrengen, kan niet onderschat worden. Het draagt bij tot het behoud van sociale samenhang. Ook zorgt het collectieve karakter van de zondagsrust net voor een verplicht rustpunt in de week die werknemers de mogelijkheid biedt zaken te doen die op andere dagen niet kunnen gebeuren, zoals op familiebezoek gaan, met vrienden afspreken, naar een sportwedstrijd kijken, etc.. Zondagsrust geeft werknemers vrijheid en laat hen toe om even af te stappen van het gevoel dat men continu opgejaagd wordt.

Het promoten en faciliteren van zondagsarbeid, druist bovendien volledig in tegen het streven naar een betere combinatie werk, gezin & privéleven. Het is cynisch om vast te stellen dat zondagse winkeldagen lyrisch omschreven worden als ‘Sunday Family Funday’¹. Nog los van het feit dat het beschouwen van winkelen als ideale familieactiviteit tekenend is voor een net iets te veel in de verkeerde richting doorgeslagen consumptiemaatschappij, wordt hiermee volledig voorbijgegaan aan het feit dat werknemers die op zondag werken, geen enkele mogelijkheid hebben om er zelf een ‘family funday’ van te maken. Werknemers die op zondag moeten werken, zien de mogelijkheid om iets van tijd met hun kinderen door te brengen, al minstens gehalveerd.

¹ <http://www.brussel.be/artdet.cfm?id=4843&agendaid=5310>

Bijkomend staat het promoten en faciliteren van zondagsarbeid haaks op het streven naar werkbaar werk. De huidige flexibiliteit maakt het voor de werknemers in kwestie nu reeds moeilijk om hun gezinsleven georganiseerd te krijgen.

Specifiek wat het voorliggende wetsvoorstel betreft, wordt in de tekst van de adviesaanvraag enkel verwezen naar een aanpassing van artikel 14, §2 van de arbeidswet van 16 maart 1971. In het wetsvoorstel zelf is evenwel sprake van een aanpassing van de volledige artikels 13 tot en met 17 van voormelde arbeidswet. Het wetsvoorstel dat ter behandeling voorligt in de Kamer², werd tot nog toe niet aangepast aan de adviesaanvraag en slaat nog steeds op de volledige artikels 13 tot en met 17 van voormelde arbeidswet.

Artikel 14, §2 handelt over de uitzondering op de verplichte zondagsrust voor badplaatsen, luchtkuuroorden en toeristische centra. Het artikel, dat uitgevoerd wordt via artikel 3 van het Koninklijk Besluit van 9 mei 2007, laat werkgevers gevestigd in badplaatsen, luchtkuuroorden en toeristische centra toe om hun werknemers te werk te stellen tijdens bepaalde periodes.

Op 22 oktober 2015 waren reeds 54 gemeenten erkend als toeristisch centra³, wat ongeveer 10% van alle Belgische gemeenten is. Behalve deze dienen ook nog de 13 badplaatsen⁴ en de luchtkuuroorden meegerekend te worden. De wildgroei aan toeristische centra doet op zich reeds afbreuk aan het beoogde uitzonderingskarakter van de erkenning als toeristisch centrum.

Bovendien komt het wetsvoorstel in kwestie er niet op vraag van de betrokken sectorale sociale partners. In geen enkel paritair comité werd vanuit de werkgevers- of vakbondszijde ooit een dergelijke vraag gesteld. In navolging van de vraag vanuit de Raad om zich alsnog hierover uit te spreken, hebben de sectorale sociale partners van het kappersbedrijf en de schoonheidszorgen eenparig laten weten dat wat hun activiteiten betreft, het huidige wettelijke en regelgevende kader voldoet.⁵ Een wetswijziging is voor hen geenszins vereist. Drie andere betrokken paritaire comités (bedienden van de kleinhandel in voedingswaren, grote kleinhandelszaken en warenhuizen) hebben bovendien geweigerd zich uit te spreken. Van enige vraag vanuit de betrokken sectoren om het wettelijke en regelgevende kader aan te passen, kan volgens de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen dan ook geen sprake zijn.

² <http://www.dekamer.be/kvocr/showpage.cfm?section=/flwb&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=N&legislat=54&dossierID=0584>

³ <http://www.werk.belgie.be/WorkArea/DownloadAsset.aspx?id=34880>

⁴ <http://www.dekust.be/nl/inspiration/de-10-kustgemeenten>

⁵ Eenparig advies PC 314 d.d. 30 september 2015.

In het licht van al het voorgaande, kunnen de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen niet akkoord gaan met de door het wetsvoorstel beoogde wijziging van de arbeidswet.

Het standpunt van de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen beperkt zich conform de adviesaanvraag tot de voorgestelde wijziging aan artikel 14, §2 van de arbeidswet. Indien zou blijken dat het de bedoeling is om daadwerkelijk artikels 13 tot en met 17 van de arbeidswet te wijzigen, willen de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen benadrukken dat zij ook hiervan geen voorstander zijn.

B. Standpunt van de leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, beschouwen het voorstel betreffende artikel 14, § 2 van de arbeidswet als een vereenvoudiging. Ze zijn dan ook voor een wetswijziging die de kleinhandelszaken en kapperssalons in badplaatsen en toeristische centra in staat stelt om personeel in te zetten gedurende meer dan 13 zondagen buiten het toeristische seizoen.

Service public fédéral
Emploi, Travail
et Concertation sociale

Paritair comité voor het kappersbedrijf en de schoonheidszorgen (PC 314)

Vergadering van 30 september 2015

**EENPARIG ADVIES VAN HET PARITAIR COMITE VOOR HET KAPPERSBEDRIJF EN DE
SCHOONHEIDSZORGEN (PC 314) OVER HET WETSVORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE
ARBEIDSWET VAN 16 MAART 1971 IN VERBAND MET ZONDAGSARBEID, DOC 54 0584/001**

Op de voltallige vergadering van 30 september 2015 van het Paritair comité voor het kappersbedrijf en de schoonheidszorgen (PC 314), hebben de leden het volgend eenparig advies geformuleerd :

1. Het PC 314 wil vooreerst beklemtonen dat zij zich niet betrokken acht bij de voorgestelde wetswijziging, omdat het huidige wettelijke en regelgevende kader voor de activiteiten die onder zijn bevoegdheid vallen voldoet en het comité voormeld kader niet wenst uit te breiden :
 - in de kapsalons gelegen in de badplaatsen, in de luchtkuuroorden alsook in de toeristische centra, kunnen werknemers al een volledige zondag tewerkgesteld worden volgens de voorwaarden vastgesteld door het koninklijk besluit van 9 mei 2007; wat de werknemers van fitnesscentra betreft wordt de tewerkstelling op zondag en op feestdagen toegelaten op grond van een koninklijk besluit van 11 januari 1993 (B.S. van 9 februari 1993);
 - de collectieve arbeidsovereenkomst gesloten op 2 september 2010 (nr. 101167/CO/314, K.B. 12 december 2010, B.S. 7 januari 2011) in PC 314 bepaalt de financiële omkadering van prestaties verricht op zondag of op een feestdag (aanvullend loon) en garandeert de werknemers 12 vrije zondagen per kalenderjaar;
2. Daarnaast oordeelt PC 314 dat het zich niet moet inlaten met het standpunt hetwelk het concept « werknemers » een collectief concept is.